

مهر آموزشگاه	باسمه تعالی		
	معاونت اداره کل و مدیریت آموزش و پرورش شهرستان زابل		
	سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۲	سوالات: علوم و فنون ادبی ۲	تاریخ امتحان: ۱۱/۱۰/۱۴۰۱
	نوبت امتحانی: دی ماه		
نام و نام خانوادگی:			تعداد سوالات: ۲۰
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه			پایه: یازدهم
رشته: انسانی			

ردیف	سوالات	بازم										
	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)											
۱	<p>هریک از ویژگی‌های شعری زیر مربوط به کدام شاعر است؟</p> <p>الف) از شاعران نام‌آور قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیبا است. مثنوی عشاق نامه او مشهور است و در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است (.....)</p> <p>ب) شاعر عصر سربداران و مردی دهقان‌پیشه که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده و در اشعارش قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است (.....)</p>	۰/۵										
۲	<p>گزینه درست را انتخاب کنید.</p> <p>الف) موضوع کدام یک از آثار زیر شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او و تاریخ خوارزمشاهیان است؟</p> <p>(۱) تاریخ و صاف (۲) جامع التواریخ (۳) تاریخ گزیده (۴) تاریخ جهانگشا</p> <p>ب) کتاب بهارستان از کیست و به پیروی از کدام اثر نوشته شده است؟</p> <p>(۱) سلمان ساوجی / بوستان (۲) جامی / گلستان (۳) جامی / بوستان (۴) سلمان ساوجی / گلستان</p>	۰/۵										
۳	<p>جاهای خالی را با واژگان مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) عبید زاکانی در منظومه ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.</p> <p>ب) نخستین و مهم‌ترین اثر در علم عروض، قافیه و بدیع و نقد شعر کتاب نوشته شمس قیس رازی است.</p>	۰/۵										
۴	<p>آثار زیر متعلق به چه کسانی است؟</p> <p>الف) مرصاد العباد الی المعاد: (ب) تاریخ گزیده: (ج) فیه ما فیه:</p>	۰/۷۵										
۵	<p>درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی، کاهش به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول است.</p> <p>ب) ملاحسین واعظ کاشفی، کتاب کلیله و دمنه را به انشای خود بازگرداند و آن را «بابرنامه» نامید.</p> <p>ج) حافظ شاعری است که با تلفیق عشق و عرفان، قصیده را به اوج خود رساند.</p>	۰/۷۵										
۶	<p>با توجه به مقایسه فکری سبک خراسانی و عراقی، جدول زیر را کامل کنید.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">سبک خراسانی</td> <td style="text-align: center;">سبک عراقی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">ستایش خرد</td> <td style="text-align: center;">.....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">باور به قضا و قدر</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">آسمانی بودن معشوق</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">شادی‌گرایی</td> <td style="text-align: center;">.....</td> </tr> </table>	سبک خراسانی	سبک عراقی	ستایش خرد	باور به قضا و قدر	آسمانی بودن معشوق	شادی‌گرایی	۱
سبک خراسانی	سبک عراقی											
ستایش خرد											
.....	باور به قضا و قدر											
.....	آسمانی بودن معشوق											
شادی‌گرایی											

زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۰/۵	۷	جمله « خورشید طلوع کرد » را به سخنی ادبی تبدیل کنید.								
۰/۵	۸	در بیت زیر، دو رکن اصلی تشبیه را مشخص کنید. « صد هزاران دام و دانه است ای خدا / ما چو مرغان حریص و بی‌نوا »								
۰/۲۵	۹	در بیت « دست فلک ز کارم، وقتی گره گشاید / کز یک‌دگر گشایی زلف گره‌گشا را»، آرایه مجاز را مشخص کنید.								
۰/۵	۱۰	در بیت زیر، آرایه مجاز و تشبیه را بیابید. « سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سَرَم / وَز این درخت همین میوه غم است بَرَم »								
۱	۱۱	در ابیات زیر مجاز را یافته، مفهوم حقیقی و مجازی واژه‌ها را بنویسید. الف) از من غم زده، دل می‌طلبد غمزه دوست / دوستان دلبر ما نرگس گویا دارد (معنای حقیقی: / معنای مجازی:) ب) من آن نگیں سلیمان به هیچ نستانم / که گاه‌گاه بر او دستِ اهرمن باشد (معنای حقیقی: / معنای مجازی:)								
۱/۵	۱۲	در نمونه ابیات زیر، ارکان اصلی تشبیه را مشخص کنید و نوع تشبیه را بنویسید. الف) در زلف چون کمندش، ای دل میبچ کآنجا / سرها بریده بینی، بی‌جرم و بی‌جنایت (نوع تشبیه:) ب) خانه دل ما را، از کرم عمارت کن / پیش از آنکه این خانه، رونهد به ویرانی (نوع تشبیه:)								
۱/۲۵	۱۳	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. « اگر چه چو مرغ بنالم، تو همچو سرو ببالی / و گر چو ابر بگیریم، تو همچو غنچه بخندی » الف) در بیت داده شده، چند تشبیه وجود دارد؟ آنها را مشخص کنید. ب) « وجه شبه » در تشبیه پایانی بیت، کدام کلمه است؟								
۰/۵	۱۴	در بیت زیر، چند تشبیه به کار رفته است؟ به ترتیب نوع آنها را بنویسید. « مرا در دل، درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی »								
موسیقی شعر (۶ نمره)										
۰/۵	۱۵	وزن واژه خوشه‌های هجایی زیر را بنویسید. الف) - - U - - : ب) - - u - - :								
۰/۵	۱۶	برای هریک از واژه‌های زیر، وزن واژه مناسب بنویسید. الف) سحرگه: ب) دری بگشا:								
۱/۵	۱۷	مرز پایه‌های آوایی بیت زیر را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید. « خوشا از نی، خوشا از سَر سرودن / خوشا نی نامه‌ای دیگر سرودن »								
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%; text-align: center;">مصراع اول</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">مصراع دوم</td> </tr> </table>				مصراع اول				مصراع دوم
			مصراع اول							
			مصراع دوم							

۰/۲۵	وزن واژه کدام یک از موارد زیر نادرست است؟ الف) باآذبان: مفتعلن (ب) دلآور: فعولن (ج) منت کشی: مفاعیلن (د) می نوشتم: فاعلاتن	۱۸																								
۳	بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن واژه و خوشه هجایی هریک را در خانه ها قرار دهید. « ما به غم خو کرده ایم ای دوست، ما را غم فرست، تحفه ای کز غم فرستی، نزد ما هر دم فرست »	۱۹																								
	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه های</td> <td>مصراع اول</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>آوایی</td> <td>مصراع دوم</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td colspan="2">خوشه های هجایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td colspan="2">وزن واژه</td> </tr> </table>					پایه های	مصراع اول					آوایی	مصراع دوم					خوشه های هجایی						وزن واژه		
				پایه های	مصراع اول																					
				آوایی	مصراع دوم																					
				خوشه های هجایی																						
				وزن واژه																						
۰/۲۵	وزن واژه بیت « سحرگه بلبلی آواز می کرد / همی نالید و با گل راز می کرد»، کدام گزینه می باشد؟ الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (ب) مستفعلن مستفعلن فعولن (ج) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (د) مفتعلن مفتعلن فاعلن	۲۰																								
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)																									
۰/۵	در کدام یک از مصراع های زیر، واژه « دشت » معنای مجازی و در کدام یک معنای حقیقی دارد؟ الف) خروشی برآمد ز دشت و ز شهر / غم آمد جهان را از آن کار بهر ب) چو دریای خون شد، همه دشت و راغ / جهان چون شب و تیغ ها چون چراغ	۲۱																								
	عبارت زیر از دیباچه کتاب گلستان سعدی را بخوانید و به سوالات داده شده، پاسخ دهید. « فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. درختان را به خلعت نوروزی، قبای سبز ورق در برگرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده. عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.»	۲۲																								
۰/۵	الف) دو مورد از ویژگی های <u>زبانی</u> آن را بنویسید؟																									
۰/۵	ب) در عبارت بالا دو نمونه آرایه ی <u>تشبیه</u> را بیابید و مشخص کنید.																									
۰/۵	ج) درک و دریافت خود را از عبارت بنویسید.																									

« من ندانستم از اول که تو بی‌مهر و وفایی / عهد نابستن از آن به که ببندی و نیایی
 دوستان عیب‌کنندم که چرا دل به تو دادم / باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی
 شمع را باید از این خانه به در بُردن و کشتن / تا به همسایه نگویید که تو در خانه مایی
 عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت / همه سهل است تحمل نکنم بار جدایی»

الف) دو مورد از ویژگی‌های زبانی ابیات بالا را بنویسید.

۰/۵

ب) ویژگی‌های فکری حاکم بر شعر چیست؟

۰/۵

ج) دو مورد از آرایه‌های ادبی شعر بالا را بنویسید.

۰/۵

د) وزن‌واژه‌ی بیت اول شعر را بنویسید.

۰/۵

فنون یازدهم / آموزگار پرویز زابل / تیرخوان / زهرا حسن زاده مقدم
علاقمه علی
۲۱۴۰۱۱۷۵۵۲

۱ الف (فوالدین عراقی) ب (ابن یمن)

۲ الف ۴ یایغ جمانلسا ب ۲ جامی کسان

۳ الف (موسس و رب) ب (المصمم فی تطایر اشعار العجم)

۴ الف (نجم الدین رازی) ب (عبدالله مسرفی) ج (مولوی)

۵ الف یایغ ب یایغ ج یایغ

۶

سب عراقی

سب فراسانی

ستایش عشق

ستایش خود

باور به قضا و قدر

باور به اجتناب از اراده

آسمانی بودن مصروف

زمینی بودن مصروف

شم تراشی

شادس تراشی

۷ دادگاه مشرف زمین چهره نمود

۸ ما صبه مرغان حریفین و بی نوا مشبه به

۹ دست مجاز از انگشت

۱۰ تبیه سرخ چو درخت شکوفه دار سید سید / مجاز سرخ از صو

۱۱ الف (حقیقیه لری با لبرک های دغنه) ب (معنا مجازیه چشم) مجاز نرگس

ب (حقیقیه نرگس لومر) ب (معنا مجازیه انگشت) مجاز نرگس

۲۰ الف مفاعیلین مفاعیلین

۲۱ الف دست مجاز مردم گان دست است اما در پ خود دست در معنای حقیقی است

۲۲ الف به وجود آمدن سس و ضعف در ساخت دستوری
نرخانی کم کم مفصّل می شود

بج فراش باد صبا - دایه ابر بهاری - بنات نبات - مدد زین

۲۳ الف لغات فارسی اصل کم شده - در به جای اندر در حال جایگزینی شدن

ب) متاسیس عشق - آسمانی بودن محسوس - فراوان غمگرایان - دهن لرزایی

ج) دل بستن گناه از علاقه مند شدن - شمع تلویذ تسخیر -

(د)

من ن دانی	ت م زو ول	ک ت بی مه	ر و فایس
- - -	- - -	- - -	- - -
د ناس	ت ن زان به	ک ب بن دی	ی ن پای